

שבתות בין המיצרים

צדקת הצדיק: קעב) כמו שיש במקום אבן שתיה שממנו הושתת העולם והוא שורש כל העולם. וכך בנפש יש נפש אחת שכוללת כל הדור והוא פרנס הדור כידוע וכן הכוללת כל הדורות כנודע. וכן בזמן יש זמן שכולל כל הימים והוא יום השבת [וכל אחד מאלו חלוק לשנים. במקום יש מזבח וקודש קדשים, ובזמן שבת ויום טוב, ובנפשות מלך וכהן גדול. קדושת כהן גדול קביעא וקיימא שנבדל אהרן להקדישו וגו' וקדושת מלך על ידי ישראל שנאמר (דברים י"ז ט"ז) תשים עליך וגו' וכל זמן שהיו ישראל נזופים לא נתיחד וכו']. והמתקת כל דבר הוא בשורשו ובשבת יכול להמתיק כל ימי השבוע להתהפך לטוב כי בשורש נקל להמתיק כידוע בכל דבר. והמתקת המקומות הוא על ידי והתפללו אליך דרך ארצם ודרך בית המקדש ועל ידי זה אין מתדבקים בו גם כן מאויר ארץ העמים המטמא חס ושלום: והמתקת הנפש בכל חסרונות שבה בתולדה על ידי דיבוקה לפרנס הדור וכדרך שאז"ל כל זמן ששמעי בן גרא קיים לא וכו' כי האב והרב הם שורש לנפש הבן והתלמיד. וכאמרם ז"ל בנפש האב ביוסף ראה דמות דיוקנו של אביו וזה מונע מרע חס ושלום. והכהן גדול הוא היה נושא עוונות כל ישראל. שמסיר כל מיני כיעור ומיפה בני ישראל בכל מיני יופי כענין אהרן שושבינא דמטרוניתא [וכן הוא הקודש קדשים ושבת] אבל משה רבינו ע"ה שנקרא מלך הוא שושבינא דמלכא להראות לבני ישראל אור פני מלך חיים ומלך עולם. וזהו קדושת הימים טובים, ובפרט זה בהשגות אור השם יתברך ההמשכה לכל השנה הוא מהרגלים שנאמר בהם יראה וגו' את פני וגו':

תפארת שלמה דברים: ה' אלהינו דבר אלינו בחורב לאמר רב לכם שבת בהר הזה. הפרשה זאת נקרא תמיד בין המצרים בשבת חזון. והיא מרמזת לנו כי ה' אלהינו דבר אלינו בחורב אף שבהמ"ק הוא חרב בעוה"ר אעפ"כ רב לכם שבת הוא שבת. כי האמנם כל המועדים הם לפי הזמנים כמ"ש (בתפילת יו"ט) מקדש ישראל והזמנים והי' לנו מצות עליית הרגל והבאת הקרבנות ובזמן הזה אין לנו דבר אבל שבת היא קביעא וקיימא גם בזמנה"ז וז"ש ז"ל (שבת י, ב) מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה. ר"ל אף שבהמ"ק נגנז אך השבת קיים לעולם. גם י"ל ה' אלוהינו דבר אלינו בחורב רב לכם שבת בהר הזה. ע"פ מה דאיתא בגמ' בדברי ר"י בן בתירא שדרש (ברכות כב, א) ד"ת אינם מקבלים טומאה. ופרשנו לעיל מפני שר"י אבן בתירא הי' דר בחו"ל וגזרו שם טומאה שמונים שנה קודם החורבן והוא הי' עוסק שם בתורה הוצרך לדרוש בזה שד"ת אינם מקבלים טומאה. והטעם כי באורייתא ברא קב"ה עלמא ואיך יהי' לנו קיום בחו"ל אם לא ע"י עסק התורה (וכאשר גזרו שם כו' בלתי זאת הם בחו"ל ואיך יהי' שם בלתי עסק התורה). וזה גם כן הרמז ה' אלהינו דבר אלינו בחורב. ר"ל הדברי תורה הם אלינו גם בזמן החורבן כמ"ש (דברים לא, כא) כי לא תשכח מפי זרעו. לכן קדושת התורה היא תמיד עמנו וד"ת אינם מקבלים שום דבר חול כנ"ל. וזה הכח הוא ע"י קדושת שבת שהיא קביעא וקיימא גם בזמנה"ז השכינה שורה בישראל ביום השבת כמ"ש בפ' הגמ' (יבמות ו, א) יכול יהי' בנין ביהמ"ק דוחה שבת ת"ל אך את שבתותי וגו'. וז"פ הכתוב רב לכם שבת בהר הזה. השבת היא הרבי שלכם וכח התורה עמנו גם בזמנה"ז בחו"ל: (רב לך שבת העמק הבכא)

תפארת שלמה: והתאויתם לכם גבול קדמה. פי' ל' תאוה הכתוב מרמז לנו כי גם זה הוא טובה לאדם שיש לו עכ"פ תאוה ללכת בדרך הישר ומצפה על הגאולה שיהיה בזמן קרוב כמ"ש (ר"ה ל, א) ציון דורש אין לה מכלל דבעי דרישה שהאדם צריך לדרוש ולבקש על הגאולה. והעזר הוא רק מהשי"ת בעצמו כי יחיש פדותנו. אך בשבת הוא פטור מלהתאבל על חורבן הבית. וז"ש (בזמירות שב"ק) אוהבי ה' המחכים בבנין אריאל ביום השבת שישו ושמחו כו'. ע"ד שפרשנו מאמר הגמ' יכול יהיה בנין בהמ"ק דוחה שבת ת"ל אך את שבתותי תשמורו. כי עיקר מעלת הבהמ"ק שיהי' השכינה שורה בישראל וביום השבת גם עתה בזמן הגלות השכינה שורה בתוכנו. וז"ש אך לשון מיעוט ר"ל אף שבנ"י הם במדריג' התחתונה אעפ"כ השכינה שורה עמנו. לכן הגם שאמרו בגמרא כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה. אמנם מחמת כובד הגלות ועמל הפרנסה אנו חשובים כאנוסים בדבר זה שאין אנו מתאבלי' על חורבנו ואונס רחמנא פטרי' מן העונש. אמנם לפי סברת הר"ן בקדושים פ' האומר אף דאמרינן אונס רחמנא פטרי'. אך זאת לא אמרינן שע"י האונס יתחייב צד שכנגדו. וא"כ האיך במה יזכה האדם לראות בנחמה אם אינו מתאבל על ירושלים כנ"ל. אך העצה לזה לבל ידח ממנו נדח כמ"ש בגמרא (שבת קיח, א) כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים. כי מחמת המצוה של עונג שבת בהיותו מאמין בזה שהשכינה שורה בישראל הנה זה שכרו נחלה בלי מצרים. וז"ש (ברצה והחליצו) שלא תהא צרה ויגון ביום מנוחתנו וסמוך ל' והראנו ה' אלהינו בנחמת ציון עירך וכו' היינו אם אנו פונים מדעתנו כל צרה ויגון ביום השבת ע"י נזכה והנחילנו כו'. וזה ג"כ סמיכת הדברים הפרוס סכת שלום עלינו כו' ועל ירושלים ושמרו בני' את השבת לכך נסמך זה לזה כי ע"י שמירת שבת יהיה שלום עלינו ועל ירושלים כנ"ל:

שיח שרפי קדש: בשם הר"ר בעריש מביאלע זצ"ל, בכתבי האר"י ז"ל איתא כי ב' חדשים תמוז ואב הם ב' עינים וע"ז נאמר (איכה א') עיני עיני יורדה מים ב' פעמים עיני הוא נגד ב' חדשים אלו שהי' בהם חורבן הבית בעוה"ר, וביום הש"ק נתברכו ימי החול מימים אלו כמאמר הכ' (משלי כ"ב) טוב עין הוא יבורך כי מלחמו נתן לדל שהוא המשפיע את הברכה, והיינו טוב עין טוב שבעין הוא הש"ק שבחודש העין, הוא יברך את הימים, וטוב יהי' לכל ישראל:

ד: פתח הרב אדומ"ר הה"ק ר' בעריש מביאלע זצוקללה"ה מ"ז בתמוז עד ט' באב נקרא בין המצרים וכל המשמר את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים, היינו שהעונג והשימור משבת מבטלים את המרירות והמצרים והיו לששון ולשמחה.

ג: האדומ"ר ר' בעריש מביאלע זצלה"ה אמר בש"ק פ' פנחס, איתא בגמ' (ברכות דף מ"ג) פסיעה גסה נוטלת א' מת"ק מאור עיניו של אדם, ומהדר לה בקידושא דבי שמשא, הענין הוא כך דאיתא (יומא דף ט' ע"ב) אשר בית השני לא נחרב אלא ע"י שנאת חנם, כי כל אחד הי' מתנשא בלבבו את אשר אתי, אין בלב זולתי, ואני גבוה ממנו והי' פירוד לבבות ולכן נחרב הבית עיני של ישראל בשביל שנקראו ב' חדשים אלו תמוז ואב עינים ולכן יקונן המקונן עיני עיני יורדה מים שבהם הי' חורבן התורה והעבודה, התורה נקראת עין כמו"ש מעיני העדה, והעבודה והיא הבהמ"ק ג"כ מקרא עין (אולי יהי' ראית אדומ"ר נבג"מ (מדה ב' ז') מפסוק והי' עיני ולבי שם כל הימים היינו ביהמ"ק, ומשום הכי נקרא ביהמ"ק עין מטעם שעייני היתה שם פקוחה. וע"ז אמר הגמ' פסיעה גסה, הרמז היא פירוד לבבות, כעין פסיעה גסה, אשר כ"א הוא נבדל מחבירו הרחק הלאה, הוא גורם שניטלה מאור עיניו של אדם והתיקון ע"ז הוא ש"ק כי שבת הוא אותיות תש"ב, כי בהיות האדם מסתכל על שפלותו כי זאת הוא עיקר התשובה, אז לא די כי לא יאמר אני גבוה מחברי אדרבה יכיר כי השפל שבשפלים גבוה ממנו, וע"י יבא השלום והוא האחדות והוא תיקון לחטא החורבן ולכן סיום המאמר ומהדר לה בקדושא דבי שמשא היינו בקדושת שבת קודש יבנה המקדש ואור תורה כמו בראשונה:

בני יששכר: ראוה צרים שחקו על משבתיה. המה שוחקים ולועגים על שביית שבתותיה, כי גלוי לצרים מה שהוא קבלה ביד ישראל אלמלי שומרים ב' שבתות מיד נגאלין [שבת קיח], והנה המה רואים ישראל שובתין ואינם נגאלין, הנה המה שוחקים על שביית שבתותיה, ירא י"י וישפוט ויגאלינו גאולת עולם במהרה בימינו: